

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІЧНЕ УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКИМ РОЗВИТКОМ» <u>Рівень вищої освіти: Другий</u> <u>(магістерський)</u> <u>Спеціальність: С1 Економіка та</u> <u>міжнародні економічні відносини</u> <u>Рік навчання: 2-й, семестр 3-й</u> <u>Кількість кредитів ECTS: 4 кредити</u> <u>Назва кафедри: Економіки та підприємницької</u> <u>діяльності</u> <u>Мова викладання: українська</u>
Лектор курсу	д.ф.е., ст. викл. Болтовська Людмила Леонідівна
Контактна інформація лектора (e-mail)	liudmyla.boltovska@gmail.com

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Економічне управління сільським розвитком» є вибірковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 120 год.: лекції – 16 год.; практичні заняття – 14 год., самостійна робота – 90 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, семінарські заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік.

При вивченні дисципліни «Економічне управління сільським розвитком» використовуються знання, отримані з таких дисциплін: «Міжнародний агробізнес», «Інноваційний розвиток підприємства».

Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Економіка проектування».

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Призначення навчальної дисципліни

Дисципліна «Економічне управління сільським розвитком» спрямована на глибоке засвоєння теоретичних основ економічного управління процесами сільського розвитку, а також на практичне застосування сучасних методів та інструментів управління соціально-економічними процесами у сільських територіях. Вивчення дисципліни дозволяє здобувачам отримати комплексне розуміння особливостей функціонування сільських територій, механізмів їх економічного розвитку, ролі держави та органів місцевого самоврядування у забезпеченні сталого розвитку. Це надає здобувачам можливість опанувати

навички аналізу соціально-економічного стану сільських територій, оцінювання ресурсного потенціалу, обґрунтування управлінських рішень та використання сучасних інструментів стратегічного планування і забезпечення сталого сільського розвитку.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Економічне управління сільським розвитком» полягає у формуванні професійних умінь та компетентностей на підставі поглиблення теоретичних знань і практичних навичок у сфері економічного управління розвитком сільських територій, обґрунтування напрямів їх соціально-економічного розвитку, ефективного використання ресурсного потенціалу та прийняття управлінських рішень з урахуванням принципів сталого розвитку.

Завдання вивчення дисципліни

Оволодіння основними принципами та інструментами економічного управління сільським розвитком, методами оцінювання соціально-економічного потенціалу сільських територій, аналізу факторів та проблем їх розвитку, стратегічного планування, управління ресурсами та інвестиційними процесами з метою використання отриманих результатів для обґрунтування ефективних управлінських рішень і забезпечення сталого розвитку сільських територій.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕНІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформулювати такі програмні компетентності:

Інтегральні компетентності (ІК):

Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК5. Здатність працювати в команді.

Фахові компетентності (СК):

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально- економічного та

людського розвитку.

СК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

СК8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

СК12*. Здатність аналізувати економічні процеси та тенденції розвитку аграрного сектору економіки в умовах глобалізації, цифрової трансформації та екологізації господарської діяльності.

Програмні результати:

РН2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

РН8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

РН9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

РН12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

РН13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

РН15*. Аналізувати тенденції розвитку аграрного сектору економіки, оцінювати вплив глобалізаційних, екологічних, інноваційних і цифрових чинників на ефективність та конкурентоспроможність суб'єктів господарювання.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (hardskills): практичні навички (систематизація знань з організації торгівлі в сучасних умовах господарювання, використовується аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування економічних рішень), робота в команді (реалізується через: метод проєктів) та (softskills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів, метод самопрезентації).

План вивчення навчальної дисципліни

№ п.п.	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Теоретичні засади економічного управління сільським розвитком	2	2	12
2	Соціально-економічний потенціал сільських територій та його ефективне використання	2	2	10
3	Механізм економічного управління розвитком сільських територій	2	1	12
4	Стратегічне планування та управління розвитком сільських територій	2	1	12
5	Фінансово-інвестиційне забезпечення сільського розвитку	2	2	10
6	Підприємництво та диверсифікація економіки сільських територій	2	2	10
7	Сталий розвиток сільських територій: економічний, соціальний та екологічний виміри	2	2	12
8	Сучасні виклики та перспективи економічного управління сільським розвитком	2	2	12
Разом		16	14	90

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота студента організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання.

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не

допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає виконання індивідуальних завдань

Основні види самостійної роботи здобувача

№ п/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	24 / 28	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка до лекційних та практичних занять	16 / 24	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (виконання презентації за заданою проблемною тематикою)	28 / 36	щотижнево	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	22 / 26	1 раз на 2 тижні	Тестування
Разом		90 / 114		

Список основної та додаткової літератури

Основні

1. Вдовенко Л. О., Тітов Д. В. Сільські територіальні громади в Україні: фінансово-економічний потенціал розвитку : монографія. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2024. 259 с.

2. Гончарук І. В., Томашук І. В. Ресурсний потенціал сільських територій: стан та напрями зміцнення : монографія. Вінниця : ТОВ «Твори», 2022. 334 с.

3. OECD. Rural Well-being: Geography of Opportunities. OECD Rural Studies. Paris : OECD Publishing, 2020. 218 p. DOI: <https://doi.org/10.1787/d25cef80-en>.

4. OECD. Rural Policy 3.0: A Framework for Rural Development. Paris : OECD Publishing, 2020. URL: <https://www.oecd.org/regional/rural-development/>

5. OECD. Rural Studies: Rural Well-being and Regional Development. Paris : OECD Publishing, 2021. URL: <https://www.oecd.org/regional/rural-development/>

6. World Bank. Agriculture, Food and Rural Development: Analytical and Policy Materials. Washington, DC : World Bank. URL: <https://www.worldbank.org/en/topic/agriculture>

7. FAO. The State of Food and Agriculture 2023: Revealing the True Cost of Food to Transform Agrifood Systems. Rome : FAO, 2023. URL: <https://doi.org/10.4060/cc7724en>

8. European Commission. CAP Strategic Plans 2023–2027. Agriculture and Rural Development. Brussels : European Commission, 2023.

9. Усикова О. М., Гнатковська К. В. Пріоритетні підходи соціально-економічного розвитку сільських територій. Modern Economics. 2024. № 43. С.

133–138. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V43\(2024\)-18](https://doi.org/10.31521/modecon.V43(2024)-18).

10. Томашук І. В., Хаєцька О. П. Вплив аграрного сектору економіки на сталий розвиток сільських територій. Економіка та суспільство. 2022. № 40. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-1>.

11. Купріяничук І. П. До питання розвитку сільських територій в Україні. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2022. № 4. DOI: <https://doi.org/10.31548/zemleustriy2022.04.03>.

12. Гуроров О. І. Основні напрями та інструменти сталого соціально-економічного розвитку сільських територій. Журнал з менеджменту, економіки та технологій. 2025. № 1.

Додаткова література

1. Про схвалення Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025–2027 роках : розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.11.2024 № 1163-р.

2. Про внесення змін до розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2024 р. № 1163 : розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.08.2025 № 880-р.

3. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки : постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695, у редакції від 13.08.2024 № 940.

4. Про засади державної регіональної політики : Закон України від 05.02.2015 № 156-VIII, у чинній редакції.

5. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР, у чинній редакції.

6. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України : Закон України від 23.03.2000 № 1602-III, у чинній редакції.

7. Про державну підтримку сільського господарства України : Закон України від 24.06.2004 № 1877-IV, у чинній редакції.

8. Шпикуляк О. Г., Шеленко Д. І., Алексєєва О. В. Роль ринку і підприємництва у забезпеченні сталого розвитку сільських територій. Агросвіт. 2022. № 20.

9. Савицький Е. Забезпечення продовольчої безпеки та сталого розвитку сільських територій в умовах кризового періоду. Економіка та суспільство. 2022. № 44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-28>.

10. Сталий розвиток як ціль функціонування сільських територій. Економічний дискурс. 2022. № 3–4. С. 71–80. DOI: <https://doi.org/10.36742/2410-0919-2022-2-7>.

11. Нагацький М. В., Щепак В. В. Шляхи розвитку сільських територій Полтавської області в умовах відновлення економіки. Полтава : Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2022. С. 67–68.

12. Абрамова І. Теоретичні передумови трансформації фінансового забезпечення сталого розвитку сільських територіальних громад згідно з євроінтеграційними імперативами. Житомир, 2024.

13. OECD. Rural Entrepreneurship Ecosystems and Policy Approaches. Paris : OECD Publishing. URL: <https://www.oecd.org/regional/rural-development/>
14. OECD. Rural-Urban Partnerships: An Integrated Approach to Economic Development. Paris : OECD Publishing. URL: <https://www.oecd.org/regional/rural-development/>
15. FAO. The State of Food and Agriculture 2024: Value-driven Transformation of Agrifood Systems. Rome : FAO, 2024. URL: <https://www.fao.org/publications/>
16. FAO. The State of Food Security and Nutrition in the World 2024. Rome : FAO, 2024. URL: <https://www.fao.org/publications/>
17. European Commission. CAP Strategic Plans 2023–2027: Approved 28 CAP Strategic Plans. Brussels : European Commission, 2023.
18. European Commission. CAP Strategic Plans 2023–2027: Vibrant Rural Areas. Brussels : European Commission, 2023.
19. World Bank. Rural Development. Washington, DC : World Bank. URL: <https://www.worldbank.org/en/topic/ruraldevelopment>
20. Державна служба статистики України. Сільське господарство України : статистичний збірник. Київ : Держстат України.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

№ п.п.	Вид навчальної діяльності	Бали	
		денна	заочна
Атестація 1			
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	5	5
2	Участь у роботі на практичних заняттях	5	5
3	Виконання практичних робіт	5	5
4	Виконання контрольної роботи, тестування	5	5
5	Самостійна робота (виконання презентації за заданою проблемною тематикою)	10	15
	Всього за атестацію 1	30	35
Атестація 2			
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	5	5
2	Участь у роботі на практичних заняттях	5	5
3	Виконання практичних робіт	5	5
4	Виконання контрольної роботи, тестування	5	5
5	Самостійна робота (виконання презентації за заданою проблемною тематикою)	10	15
	Всього за атестацію 2	30	35
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10	
	Підсумкове тестування	30	30
	Разом	100	100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до заліку. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни